

Nr 38.

Av herrar **Billqvist** och **Ljungkvist**, om anslag utöver vad Kungl. Maj:t begärt till tre enskilda småskoleseminarier.

1919 års lagtima riksdag beviljade ett anslag av 16,000 kr. att årligen fördelas mellan de fyra enskilda småskoleseminarier, som då funnos i riket nämligen »Nya småskoleseminariet» (ALMA DETT-HOWS) i Stockholm, G. V. Uléns seminarium i Borås, L. A. Cederboms seminarium i Skara och J. B. Wockatz seminarium i Hagaström, av vilka det sistnämnda från början av år 1921 övertagits av staten och sålunda ej längre kan bli delaktigt av anslaget till enskilda seminarier. Anslaget beviljades på vilkor att vid vardera seminariet 2 elever erhöles friplats, 4 elever finge terminsavgiften nedsatt till 50 kronor och att de övriga ej skulle betala mer än 180 kronor pr termin. Detta anslag har emellertid visat sig vara otillräckligt, varför rektorerna vid de tre förstnämnda av dessa seminarier genom en av skolöverstyrelsen till Kungl. Maj:t inlämnad ansökan anhållit, att statsbidraget till vardera av seminarierna måtte höjas med ett belopp av 2,000 kronor och att detta förhöjda anslag måtte utgå redan under år 1921.

I skrivelse den 31 aug. 1920 tillstyrker skolöverstyrelsen bifall till denna ansökan och anför såsom skäl härför:

»För sin del finner överstyrelsen nödvändigt, att statsbidraget till de enskilda småskoleseminarierna, så länge sådant prövas skäliggen böra utgå, sättes till sådant belopp, att det blir möjligt för dessa seminarier att uppehålla verksamheten på en nivå, som i det hela motsvarar landstingsseminariernas. Men härför krävas givetvis fullgoda lärarkrafter och erforderlig utrustning i övrigt. Då det är synnerligen önskvärt, att elevavgifterna hållas nere inom en viss

gräns, synes intet annat återstå för täckande av den på grund av dyrtiden inträdda merkostnaden, än att staten träder hjälpande emellan.»

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen under 8:de huvudtiteln, punkt 171, föreslagit riksdagen att avslå berörda ansökan och att på extra stat för 1922 bevilja ett förslagsanslag av högst 12,000 kronor till nämnda tre seminarier att utgå på de villkor Kungl. Maj:t kan finna för gott föreskriva.

Det torde ej kunna förnekas, att ifrågavarande anstalter utföra ett synnerligen betydelsefullt arbete, detta isynnerhet nu, då bristen på lärarekrafter på ett kännbart sätt gör sig gällande vid landets folk- och småskolor.

Det tilläggsbelopp, som nu begäres, skulle tjäna till en välbehövlig tillökning av lärarepersonalens avlöning. Att en sådan förhöjning är både billig och rättvis i förhållande till jämställda läraregruppers löner, framgår av följande jämförelse mellan lönerna för lärarepersonalen vid småskoleseminariet i Borås och folkskolan i samma stad.

År.	Lärare i 4:e lönegrad, fam.-förs. 1 barn.		Lärarinna i 3:e lönegrad.	
	Borås folkskola. Kronor	Seminarium. Kronor	Borås folkskola. Kronor	Seminarium. Kronor
1918	3,700: 00	5,000	2,350: 00	2,520
1919	6,875: 00	5,550	5,033: 00	4,500
1920	9,385: 90	5,700	7,026: 00	5,300
1921	10,357: 25	6,000	7,684: 34	6,000

Vid landstingsseminarierna voro lönerna 1920 för kvinnlig lärare i 1:sta lönegraden kr. 6,805: 71
i 4:de » » 8,417: 01
och beräknas för år 1921 till respektive kr. 7,867: 80 och 9,867: 80.

Nu torde kanske invändas, att seminariets ägare själv bör sörja för, att hans lärarepersonal kommer i åtnjutande av tillräcklig lön. Men då genom statens ingripande terminsavgifterna för eleverna äro begränsade till ett relativt måttligt belopp, kan seminariet ej bliva ett ur affärssynpunkt givande företag, och då det för småskolelärrinnekårens rekrytering är av vikt, att möjlighet beredes så många som möjligt att genomgå seminarium, vore det ej heller önskligt att avgifterna höjdes.

Av följande tablå framgår med önskvärd tydlighet, att seminarierna ej äro någon lukrativ affär för innehavarna:

Förslag till utgifts- och inkomststat för seminariet i Borås 1921 (avskrift).

Utgifter.

Föreståndarens lön, som sådan	kronor	1,800
Dito, som lärare med full tjänstgöring	»	6,000
1 lärarinna	»	6,000
2 praktiklärarinnor	»	1,000
1 lärare (timlärare)	»	1,200
1 sänglärare	»	500
1 slöjdlärarinna	»	400
Hyresvärdet av lokaler	»	2,400
Vaktmästare, eldning, städning, skurning	»	1,500
Uppvärmning och belysning	»	2,300
Övriga utgifter ¹⁾	»	2,190
Oförutsedda utgifter, eventuellt minskning i inkomst	»	500
	Summa kronor	25,790

Inkomster.

2 × 54 terminsavgifter å 180 kronor	kronor	19,440
2 × 4 » 50 »	»	400
Statsunderstöd 1921	»	4,000
Brist	»	1,950
	Summa kronor	25,790

Borås den 2 december 1920.

G. V. Ulén.

Seminarieföreståndare.

Två av de seminarier, som här äsyftas, det i Borås och det i Skara, komma med visshet inom kort övertagas av respektive landsting. Vore de redan nu i landstingens ägo, skulle de vålla statsverket utgifter, som bleve rätt avsevärda. Statsbidraget för landstingsseminarier utgör nämligen i medeltal: för 2-åriga 16,000 kronor och för 1-åriga 11,800 kronor jämte ålders- och dyrtidstillägg för lärarepersonalen. Dessa anslag överstiga betydligt ej blott de av

¹⁾ I denna post ingå inventarier och underhåll, böcker, materiel, telefon, hyra av gymnastiklokal, pensions- och försäkringsavgifter, vattenavgifter, annonser och tryck, förbrukningsartiklar m. m.

riksdagen för de enskilda småskoleseminarierna beviljade utan även dem, som skulle bli en följd av ett bifall till rektorernas framställan.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa,
att riksdagen på tilläggsstat för år 1921 utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit beviljar ett belopp av 6,000 kronor till lika fördelning mellan »Nya småskoleseminariet» i Stockholm, G. V. Uléns seminarium i Borås och L. A. Cederboms seminarium i Skara i och för löneförhöjning för dessa seminariers lärarepersonal.

Stockholm den 20 januari 1921.

J. W. Billqvist.

S. E. Ljungkvist.